

Sygn. akt V ACa 277/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2018r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Aleksandra Janas (spr.)
Sędziowie:	SA Jadwiga Galas SA Olga Gornowicz-Owczarek
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2018r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko A. L.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 7 grudnia 2016r., sygn. akt I C 209/16

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek	SSA Aleksandra Janas	SSA Jadwiga Galas
-----------------------------	----------------------	-------------------

sygn. akt V ACa 277/17

UZASADNIENIE

Powód - (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. L. kwoty 98.199,79 zł z umownymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

Pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Zarzucił brak istnienia roszczenia, brak legitymacji czynnej powoda oraz brak wykazania roszczenia co do zasady, jak i co do wysokości. Ponadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd ten ustalił, że dnia 23 października 2007 r. pozwany zawarł z (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce Umowę o Kredyt Bezpieczny. W § 1 tej umowy wskazano, że na jej podstawie oraz „Regulaminu Kredytu Bezpiecznego udzielanego przez (...) Bank udostępni Klientowi środki pieniężne w ramach odnawialne limitu kredytowego po dokonaniu pozytywnej weryfikacji Klienta. R. Bank, będący następcą prawnym (...) S.A. oraz (...) S.A. Oddział w Polsce, wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, wskazując w nim, że pozwany ma zapłacić z tytułu umowy o Kredyt Bezpieczny kwotę 89.337,98zł. W dniu 21 września 2015 r. (...)Bank jako komandytariusz wniósł aportem do (...) spółka z o.o. spółki komandytowej wkład niepieniężny, tj. wymagalne wierzytelności z tytułu udzielonych kredytów, a wynikające z zawartych przez (...) Bank (...) S.A. umów kredytowych. W wyniku dalszych przekształceń (...) Spółka z o.o. spółka komandytowa z siedzibą w W. uzyskała wymagalne wierzytelności z tytułu udzielonych kredytów, których stroną był (...)Bank, a które następnie zbyła na rzecz powoda. Następnie Sąd Okręgowy ustalił, iż zbyte wierzytelności zostały ujęte w wykazie stanowiącym załącznik do umowy z dnia 25 września 2015 r., zawartej pomiędzy spółką (...) a powodem. W wyciągu z wykazu wierzytelności zawartego na nośniku elektronicznym do umowy wpisano: jako nr umowy (...), nazwa A. L., ulica (...) nr domu (...), miejscowość G., data zawarcia umowy 2007.11.14, zadłużenie PLN 94 930,98 zł, początkowy kapitał 79.994,15 zł, początkowe odsetki 14.936,83 zł. W wyciągu z elektronicznego załącznika do Umowy Przeniesienia Portfela z 25 września 2015 r. pomiędzy spółką (...) a powodem przy danych pozwanego podano natomiast numer umowy jako (...) oraz jako datę zawarcia umowy 2007.11.14.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu I instancji, powód jako cesjonariusz nie wykazał - zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu wynikającym z art. 6 k.c. - że przysługuje mu wobec pozwanego wierzytelność wynikająca z Umowy o Kredyt Bezpieczny, zawartej w dniu 23 października 2007 r. przez pozwanego z pierwotnym wierzycielem. Przede wszystkim Sąd Okręgowy stwierdził, iż z żadnego z przedłożonych dokumentów nie wynika, by wierzytelność z wymienionego bankowego tytułu egzekucyjnego, a zatem wynikająca z umowy kredytu bezpiecznego z dnia 23 października 2007 r., jest tożsama z wierzytelnością będącą przedmiotem dalszych cesji, a to określoną jako: linia kredytowa kredyt bezpieczny, data zawarcia umowy 14 listopada 2007 r., nr umowy: (...). Tożsamość tych umów, zdaniem Sądu Okręgowego, nie została niczym potwierdzona, żaden bowiem z przedłożonych załączników stanowiących wyciąg z wykazu wierzytelności będących przedmiotem kolejnych umów (k. 6 i 9) nie wskazuje, że w tzw. portfelu wierzytelności nabytym przez powoda znajduje się roszczenie z umowy kredytu bezpiecznego z dnia 23 października 2007 r. Sąd I instancji zwrócił również uwagę, iż w rozpoznawanej sprawie nie wykazano, iż wierzytelność z umowy o kredyt bezpieczny z dnia 23 października 2007 r. stanowiła przedmiot obrotu między poprzednikami prawnymi powoda, zwłaszcza, iż kolejne umowy zawierane pomiędzy cedentami a cesjonariuszami z dnia 21 września 2015 r. (k. 28,30,32) nie zawierają załączników z wyciągów wierzytelności.

Na marginesie jedynie Sąd Okręgowy wskazał, iż integralną częścią zawartej umowy był regulamin, którego strona powodowa nie złożyła. Natomiast z treści pisma określonego jako Rozwiązanie umowy o kredyt z dnia 7 sierpnia 2014 r. (k. 62) nie sposób określić jakie były podstawy jej wypowiedzenia, a w szczególności jakie były terminy płatności. W ocenie Sądu Okręgowego, strona powodowa nie wykazała, iż umowa zawarta w 2007 r., której istota zawiera się w nieprzedstawionym regulaminie, została skutecznie wypowiedziana dopiero w sierpniu 2014 r., co czyniło zasadnym zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez stronę pozwaną.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zarzucając mu:

- naruszenie przepisów postępowania, a to:

- art. 232 k.p.c. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, iż strona powodowa nie wywiązała się z obowiązku udowodnienia okoliczności z których wywodzi skutki prawne,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego,

- art. 309 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i bezpodstawne pominięcie dowodu z przedstawionych przez powoda dokumentów, które nie zostały poświadczony za zgodność z oryginałem,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 118 k.c.

W oparciu o tak wskazane zarzuty, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, jak i oparte na nich rozważania natury prawnej, a podniesione w apelacji zarzuty uważa za nieuzasadnione.

Zasadne okazało się stanowisko Sądu Okręgowego w Gliwicach, iż strona powodowa nie wykazała istnienia wierzytelności wobec pozwanego i jej wysokości oraz nie udowodniła faktu nabycia wierzytelności w dochodzonym w sprawie zakresie.

Uregulowany w art. 509 k.c. przelew wierzytelności należy do czynności prawnych rozporządzających, bowiem przenosi na nabywcę wierzytelność przysługującą zbywcy, tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia. Warunkiem skutecznej cesji wierzytelności jest istnienie tego prawa. Aby wierzytelność mogła być przedmiotem przelewu, musi być w dostateczny sposób zindywidualizowana poprzez dokładne określenie stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika. Judykatura przyjęła, że oznaczenie wierzytelności to wskazanie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Elementy te w momencie zawierania umowy przelewu powinny być oznaczone lub przynajmniej oznaczalne. Natomiast do chwili przejścia wierzytelności z majątku zbywcy do majątku nabywcy winno nastąpić dokładne sprecyzowanie pozostałych elementów stosunku zobowiązaniowego, w ramach którego istnieje zbywana wierzytelność (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 1999 r., sygn. akt III CKN 423/99, Biul. SN 2000/1/1).

Zasadniczy zarzut apelacji dotyczył obrazy art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Podkreślenia wymaga, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczają przepisy prawa procesowego, reguły logicznego wnioskowania, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego oraz zasad doświadczenia życiowego. Ocenę dowodów można skutecznie podważyć w apelacji tylko wówczas, gdyby w świetle dyrektyw płynących z art. 233 § 1 k.p.c. okazała się rażąco wadliwa, albo w sposób oczywisty błędna. Nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze dowodów i ich odmiennej ocenie. Tymczasem skarżący nie wskazał konkretnego naruszenia przez Sąd Okręgowy wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. reguł oceny dowodów, a jedynie ograniczył się do zakwestionowania oceny dokonanej przez ten Sąd. Stanowisko skarżącego, że ocena ta jest błędna, a całokształt materiału dowodowego sprawy i wszystkie dołączone do akt dokumenty, winny

przesądząco potwierdzać istnienie przelewanej wierzytelności, jak i sam fakt cesji, nie jest skuteczne dla przyjęcia, że w sprawie doszło do naruszenia zasad z art. 233 § 1 k.p.c.

Strona powodowa, jako dowód nabycia wierzytelności wobec pozwanego, przedstawiła wyciąg z umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 25 września 2015 r. oraz dokument nazwany jako wyciąg z „elektronicznego załącznika do Umowy Przeniesienia Portfela” (k. 40). Wbrew podnoszonym zarzutom, Sąd I instancji dokonał trafnej interpretacji tych dokumentów ponieważ powód nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że umowa z dnia 23 października 2007 r. oraz z dnia 14 listopada 2007 r., wskazana w przelewie wierzytelności t ta sama czynność prawna. Sąd I instancji trafnie zwrócił również uwagę, iż w rozpoznawanej sprawie nie wykazano by wierzytelność z umowy o kredyt bezpieczny z dnia 23 października 2007 r. stanowiła przedmiot obrotu między poprzednikami prawnymi powoda, zwłaszcza, iż kolejne umowy zawierane pomiędzy cedentami a cesjonariuszami z dnia 21 września 2015 r. (k. 28,30,32) nie zawierają załączników z wyciągów wierzytelności. Jako całkowicie niezasadną uznać należało argumentację powoda zawartą w apelacji, zgodnie z którą powód przedłożył notarialnie poświadczony Załącznik nr 1 do Umowy przeniesienia portfela z dnia 25 września 2015 r. zawierający listę wierzytelności, na której znajduje się wierzytelność przysługująca wobec pozwanego. Jak wielokrotnie bowiem podkreślił w swym uzasadnieniu Sąd Okręgowy, z żadnego z przedłożonych dokumentów nie wynika, by wierzytelność opisana w bankowym tytule egzekucyjnym, a zatem wynikająca z umowy kredytu bezpiecznego z dnia 23 października 2007 r., jest tożsama z będącą przedmiotem dalszych cesji wierzytelnością oznaczoną nr umowy (...) z dnia 14 listopada 2007 r. Nie jest bowiem wykluczone, iż pozwany zawarł z tym samym bankiem inną jeszcze umowę kredytu, a ciężar dowodu w tym przedmiocie ciążył bezsprzecznie na powodzie. Co istotne, przedmiotem przelewu wierzytelności winna być zawsze ściśle określona i skonkretyzowana wierzytelność, a strona powoda jako profesjonalista w obrocie wierzytelności obowiązana była do dołożenia należytej staranności, by dokumenty przedłożone pod ocenę Sądowi mające wykazać prawidłowy przelew wierzytelności, dotyczyły umowy, która była przedmiotem cesji, a to umowy Kredytu Bezpiecznego z dnia 23 października 2007 r., nie zaś bliżej nieokreślonej umowy, która miała zostać zawarta w dniu 14 listopada 2007 r. i która jako jedyna uwidoczniła jest w przedłożonych dokumentach.

W świetle prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego i właściwej oceny prawnej powództwa chybiony był więc także zarzut naruszenia przepisów art. 232 k.p.c. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Stosownie zaś do art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, stąd też - co do zasady - w postępowaniu cywilnym to powód powinien udowodnić istnienie dochodzonej wierzytelności, okoliczności jej powstania oraz wysokość. Sąd Okręgowy nie był, stosownie do treści przepisu art. 232 k.p.c., zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Bezzasadne są wreszcie twierdzenia skarżącego, iż Sąd Okręgowy powinien był wnioskować zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i na podstawie przedstawionych dokumentów przesądzić, dokonując zgodnej ze stanowiskiem strony powodowej ich oceny, o roszczeniu przysługującym powodowi w stosunku do pozwanego. Z dokumentów tych takie wnioski nie wynikają, strona powodowa winna była istnienie i przejście na nią konkretnej wierzytelności udowodnić, a tego nie uczyniła.

Odnosząc się natomiast do kwestii nieprzyznania mocy dowodowej przedłożonym przez powoda kopiom dokumentów niepotwierdzonym za zgodność z oryginałem, z czym skarżący wiąże zarzut naruszenia przepisów postępowania, a to 309 k.p.c., 245 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. – także i te zarzuty okazały się niezasadne. Po pierwsze, wobec zakwestionowania mocy materialnej tego dokumentu przez pozwaną, obowiązkiem strony powodowej było wykazanie nabytej kwoty wierzytelności i jej wysokości. Złożenie przez powoda jedynie wyciągu z Załącznika nr 1 do umowy przeniesienia portfela z dnia 25 września 2015 r., nie posiadającego mocy dowodowej dokumentu urzędowego, nie pozwalało na uznanie twierdzeń strony powodowej za udowodnione.

Po wtóre, zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Moc dowodową ma zatem jedynie kserokopia dokumentu poświadczona za zgodność z oryginałem, a takich powód

nie przedłożył. Niepoświadczona podpisem strony kserokopia nie jest więc dokumentem, a jedynie mieści się w stosowanym na gruncie procedury cywilnej pojęciu odpisu, (jako odwzorowanie oryginału). Poświadczenie jej zgodności z takim oryginałem mieści w sobie jednocześnie oświadczenie strony o istnieniu dokumentu o treści i formie odwzorowanej kserokopią. Zwykła odbitka ksero (to jest odbitka niepotwierdzona, niestanowiąca dokumentu) nie może zastąpić dokumentu, na którego bazie powstała (T. Żyżnowski, Komentarz do art. 129 Kodeksu postępowania cywilnego, Wyd. LEX, 2011). Kserokopia dokumentu nie poświadczona za zgodność z oryginałem w sposób wskazany art. 129 § 2 k.p.c., nie ma zatem mocy dowodowej i nie może stanowić podstawy do dokonywania ustaleń faktycznych.

Podsumowując stwierdzić należy, że strona powodowa nie sprostała obowiązkowi wynikającemu z art.6 k.c., a na gruncie niniejszej sprawy sprowadzającemu się do konieczności zaoferowania dowodów przemawiających na tym, że na podstawie kolejnych czynności prawnych uzyskała stała się wierzycielem pozwanego. Nie dysponując takimi dowodami, wobec stanowiska pozwanego negującego żądanie pozwu tak co do zasady, jak i co do wysokości, słusznie Sąd Okręgowy oddalił powództwo jako niewykazane. W tych okolicznościach zbędne było badanie zasadności zarzutu przedawnienia roszczenia.

Wnioski dowodowego zgłoszone w apelacji zostały oddalone na podstawie art.381 k.p.c. jako spóźnione. Dotyczyły one kwestii od początku spornych między stronami, nie było też przeszkód aby dowody te przedstawić w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, a i sama powódka nie wyjaśniła w żaden sposób przyczyn powstałego opóźnienia.

Z powyższych względów na mocy art. 385 k.p.c. apelacja podlegała oddaleniu, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw prawnych. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art.98 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018r., poz.265).

SSA Jadwiga Galas SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz – Owczarek